
Finantsinspektsiooni aastaraamat 2015

Juhatuse pöördumine

Eesti finantssektori seis oli 2015. aastal hea. Finantsturgude tunnetatud süsteemse riski tase oli madal. Euroopa Liidus liikus teravik õigusloomelt rakendamise etappi. Finantsinspektsioon astus samme riskide ärahoidmiseks ja kahjulike tagajärgede kõrvaldamiseks. Alustasime väikekrediidiandjate litsentseerimist, käivitasime kriisilahendamise funktsiooni ja kinnitasime uue strateegia tulevateks aastateks.

Euroopa Liidus tervikuna oli 2015. aastal turgude tunnetatud süsteemne risk madal. Peamised riskid seisnesid riikide võlakooormuses, pankade madalas kasumlikkuses, krediidituru heterogeensuses, kiiresti tõusvates kodukinnisvara hindades ja madala intressikeskkonna mõjus. Eesti mõõtnes tuli riskina käsitleda finantsturgude poolt Põhjala majanduse ja pankade riskide potentsiaalset ümberhindamist, mis realiseerudes oleks suurendanud pankade rahastamis- ja likviidsusriski. Sissetulekute kasvu ja madalate intressimäärade tõttu püsis risk Eesti kinnisvara hindade tõusu kiirenemiseks. Jälje jättis pingestunud välispoliitiline olukord.

Euroopa Liidu regulatiivne tsunami liikus kehtestamise faasist järk-järgult rakendamise etappi. Pankade kapitaliregulatsioonis oli toimunud oluline muudatus uue põhjaliku ja riskitundliku kapitalinõuete direktiivi ja otsekohalduva määruse ning sellega kaasnevate arvukate õigusaktide vastuvõtmisega. Alates 1. jaanuarist 2016 võeti Eesti õigusesse üle Euroopa Liidu riskitundlikud normid kindlustuse valdkonnas. Jõustusid väärtpaberituru infrastruktuuri reguleerivad sätted, investeerimisfonde käsitlevad uued normid, harmoniseeriti finantsteenuste vahendamist reguleerivaid sätteid, algatati finantssektori turvavõrku puudutavaid initsiatiive ja reforme. Jõustus uus makseteenuste raamistik ning Eesti krediidiandjate ja -vahendajate seadus.

Eesti finantssektori seis oli 2015. aastal hea. Eesti panganduskeskne finantsturg oli endiselt kontsentreerunud ja filiaalide turuosa suur. 2015. aastal võis märgata kõrgeenenud soovi siseneda Eesti reguleeritud finantsturule kas tegevusloa taotlemise, ettevõtte või olulise osaluse omandamisega. Mõned finantsvahendajad muutsid Eesti turul tegutsemise strateegiat. Krediidiasutuste poolt antud laenude maht kasvas ja laenuportfelli kvaliteet püsis heal tasemel ning hoiuste maht suurenes. Mitteresidentidest klientide osakaal kogu kliendibaasis liikus vähenemise suunas. Investeerimisfondid kasvasid peamiselt kohustuslike pensionifondide kasvu tulemusena. Kindlustussektori näitajad olid üldiselt head.

Finantsinspektsioon järelevalveasutusena astus samme riskide ärahoidmiseks ja kahjulike tagajärgede kõrvaldamiseks. Reguleeritud finantsvahendajatel säilisid inspektsiooni suunamisel piisavad kapitalipuhvrid ning tegevus organisatsiooni korraldamisel ja teenuste osutamisel üldjoontes lähtus sektori seadustest. Üksikud riskid neis valdkondades realiseerusid, kuid Finantsinspektsioon hoidis koos turuosalisega või meetmete võtmise kaudu ära või kõrvaldas selliste olukordade laiema kahjuliku mõju.

Meie tegevuses olid 2015. aastal kesksel kohal ka arvukad ning kohati keerukad krediidiandjate ja vahendajate tegevusloamenetlused. Arvestades rahvusvahelist arengut jätkus põhjalik töö rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas. Kindlustusturul võis täheldada intensiivset dialoogi kindlustusandjate ja maaklerite vahel, muu hulgas teenuse eest tasumise õigusliku käsitluse teemal.

Finantsinspektsiooni tegevuse kohta esitatud kaebuste alusel algatatud kohtumenetlustes lahenesid inspektsiooni ja finantsturu õiguspärase toimimise kasuks mitmed olulised küsimused. Euroopa Liidu kohus langetas otsuse, milles piiritles Euroopa järelevalveasutustele liikmesriikide finantsjärelevalvete tegevuse kohta kaebuste esitamise õigust.

Finantsinspektsioon alustas saneerimisfunktsiooni ülesehitamist ja selle lülitamist euroala kriisilahenduse süsteemi, samuti jätkas pankade kapitalijärelevalve tegevuste lõimimisega euroala pangandusjärelevalvesse. Mehitati krediidiandjate ja vahendajate järelevalveülesannete täitmise üksus. Jätkati head koostööd Eesti Panga, Rahandusministeeriumi ja õiguskaitseasutustega. Inspektsioon abistas Tagatisfondi tema ülesannete täitmisel.

Finantsinspektsiooni nõukogu kinnitas uue strateegia aastateks 2016 –2018. Strateegia kujundamisel võttis inspektsioon aluseks eelmiste strateegiate koostamise ja täitmise kogemuse. Samuti asjaolu, et arvestada tuleb Euroopa Liidu ja Eesti seadusest tulenevate ülesannete täitmisega ja peamiste partnerite strateegiatega.

Strateegia koostamisel sõeluti välja kesksed finantssektori riskid: regulatsioonide laviin ja finantsvahendajate suutlikkus kohandada organisatsiooni vastavaks uutele nõuetele; uuenenud pankade kapitalijärelevalve arhitektuuri rakendamine; ärikatkestused ja nende seotus infotehnoloogia, telekommunikatsiooni ja elektrienergia toimepidevusega ning tegevuse sõltuvus edasiandmisest; uute tulijate juhtimise ja organisatsiooni kvaliteet, kapitali päritolu, teatud subjektide õiguskuulekus ja ärimudelite riskisus; laiemalt levinud toodete väär müük, kliendi tundmise nõuete täitmine ja nendega seonduvad organisatsioonilised lahendid; finantsvahendajate tegevuses olevad huvide konfliktid.

Strateegiliste valikute kohaselt seisame hea selle eest, et finantsvahendajatel on ausad juhid, selge juhtimine ja jätkusuutlik tegevus. Hoolitseme, et reguleeritud finantsturul on kaalutletult projekteeritud, läbipaistvad ja vastutustundlikult müüdnud tooted, et finantsvahendajatel oleksid piisavad kontrollid, mis vähendavad terroristide ja muude kurjategijate võimalusi ära kasutada finantssüsteemi. Finantsinspektsioon töötab igale pangale välja plaani, mis aitab kaasa selle panga tõsise kriisi lahendamisele. Vajadusel analüüsime potentsiaalseid järelevalvevaldkondi, nõustame finantsturvavõrgu tõhustamist ja käsitleme finantsinnovatsiooniga kaasnevaid võimalusi ja riske. Finantsinspektsioon lõimub euroala pangandusjärelevalvega ja kriisilahenduse süsteemiga.

Tegutseme oma ülesannete täitmisel riskipõhiselt, seisame proportsionaalsuse ja ühetaolisuse eest, hoiame elutervelt konservatiivset joont ja saavutame tulemust.

Aastaraamatu PDF versioon

- [Finantsinspektsiooni aastaraamat 2015](#)

Aastaraamat ISSUU platvormil

[Aastaraamat](#)

Viimati muudetud 15.05.2019